

meni care s-au aflat în imediata apropiere a lui Lenin, care au cunoscut nemijlocit măreția luptei și a înfăptuirilor sale.

Vom mai aminti nuvela documentară *Зимний перевал*, scrisă de E. Drabkina, o operă care se deosebește prin profunzime dramatică, prin zguduitoră impresie pe care o lasă cititorului¹. Este vorba aici despre ultimul an de viață al lui Vladimir Ilici. Cea din urmă călătorie la Moscova a lui Lenin — bolnav, lipsit de grai — scena în care își ia rămas bun de la sala pustie a Sovnarkom-ului, lacrimile din ochi pe care încearcă să le ascundă privirii medicului — toate acestea te zguduie, îți încheștează inima. Cartea merită o analiză amănunțită; ne vom limita aici să remarcăm doar faptul că ea a fost scrisă de unul din puținii contemporani ai lui Lenin aflați încă în viață, că în ea se simte și atmosfera anilor '20, și bogata experiență de viață a unui om bătrîn din anii '60.

Vom sublinia, de asemenea, în încheiere, că literatura memorialistică despre Lenin a constituit ea însăși un izvor de inspirație pentru crearea multor opere beletristice despre Vladimir Ilici.

Astfel, scriitoarea Vera Inber arată: „Un ajutor substanțial (de fapt nici nu-i un ajutor, ci un material propriu zis!) reprezintă pentru mine cărțile care se referă la Lenin, amintirile tovarășilor săi de luptă... ce bogată sursă de fapte privind viața lui Ilici”².

Închinînd lui Lenin următoarele rînduri:

Не в том ли смысл высокого пути,
Чтоб быть в любом поступке человеком,
Но всех других трудами превзойти,
Но разумом возвыситься над веком,
И постигать в чем связь веков живая,
Быть человеком не переставая?

D. Kugultinov afirmă: „o asemenea impresie despre Lenin mi-au lăsat propriile lui opere, amintirile tovarășilor săi de luptă, literatura artistică ce-i este închinată”³.

În virtutea legilor naturii, literatura memorialistică despre Lenin este limitată de viața acelor care l-au cunoscut, au lucrat, s-au întîlnit cu Vladimir Ilici. Dar ca mijloc de inspirație pentru crearea de opere literare, ea este pe drept cuvînt un izvor nesecat. Și, așa cum citim într-un studiu închinat leniniane, „cînd aceste opere vor apărea, ne vom putea convinge cît de mult se va îmbogăți, din punct de vedere etic și estetic, arta noastră”⁴.

¹ E. Drabkina, *Зимний перевал*, «Новый мир», nr. 10, 1968.

² Vera Inber, *op. cit.*, p. 8.

³ D. Kugultinov, *Ленин зовет вперед*, «Вопросы литературы», 10, 1969, p. 5.

⁴ V. Baranov, *op. cit.*, p. 43.